

Oponentský posudek na bakalářskou práci Barbory Blahnové

Toponymie ve vybraných pohádkách Jana Drdy

Práce má zajímavé téma, je velmi dobře promyšlená a dobře napsaná. Je věnována toponymům (místním jménům) v pohádkách Jana Drdy. Výchozím materiálem k tomu je dvanáct textů z Drdova souboru České pohádky a dvě pohádkové hry (Hrátky s čertem a Dalskabáty, hříšná ves). Vedle nich však Barbora Blahnová pracuje s dalšími autorovými díly (Městečko na dlani a Nedaleko Rukapáně) a v závěru srovnává využití Drdových toponym s funkcí místních jmen v pohádkách Josefa Lady (Bubáci a hastrmani), Karla Čapka (Devatero pohádek), Vladislava Vančury (Kubula a Kuba Kubikula) a Jana Wericha (Fimfárum). Vznikla tak široká empirická základna, která umožňuje dojít k seriózním výsledkům.

Při klasifikaci místních jmen se Barbora Blahnová opírá o Žanetu Dvořákovou a její disertační práci věnovanou antroponymům v literatuře. Rozděluje toponyma v Drdových pohádkách na autentická, realistická a autorská a sleduje v jednotlivých textech jejich funkce: nominační, asociační, charakterizační, expresivní a sociálně klasifikující. Zvláštní pozornost věnuje opakujícím se jménům jako jsou Kocanda, Rukapán a Padnosice.

Tento postup je jistě možný a nosný. Zvláště pokud nezůstává jen u dílčích konstatování, ale je-li východiskem k širším analýzám, jako kupříkladu v pasáži, kde Blahnová píše, že autorská jména se vyskytují často „v blízkosti jmen autentických, čímž vzbuzují v čtenáři dojem reálnosti, jako kdyby se děje pohádek mohly odehrávat v našem skutečném světě“ (s. 30). Tato oscilace mezi reálností a pohádkovostí (snovostí, fantaskností, fikčností) je myslím charakteristická pro vrcholná Drdova díla (vedle Městečka na dlani a pohádek i Putování Petra Sedmilháře). Právě zmíněná formulace ovšem vybízí k otázce, zda je zvolená terminologie (převzatá od Dvořákové) vždy tou nejvhodnější. Ona „realistická jména“ totiž nejsou jména převzatá z aktuálního světa (ta jsou pojmenována jako „autentická“), ale jde o jména polofiktivního typu Skoupá Lhota nebo Křepčín, která nemají reálnou předlohu. Možná by bylo příhodnější a jasnější třídění na jména autentická, polofikční a fikční.

Jen zřídka lze v práci najít formulační nepřesnosti nebo ortografické lupy. Tak je na s. 11 nesprávné genitivní „třech“, na s. 15 „Středních Čech“; „Čertovy bzinky“ na s. 23 mají snad být „Čertovy bzdinky“, místo „formanky“ na s. 30 snad „formany“. Na s. 9 není úplně jasná hranice mezi pohádkami kouzelnými a novelistickými. Vyskytují-li se kouzelné (magické) motivy v těch i oněch, pak snad v jejich četnosti? Ale sama Barbora Blahnová upozorňuje na prostupnost obou skupin a na to, že toto třídění je orientační. Šenkýřka Havránková se zbavila loupežníků „díky své vychytralosti“ (28). Přesnější by asi bylo „chytrosti“, protože jde o kladnou postavu a „vychytralost“ má negativní asociace.

Tyto dílčí připomínky nemění nic na tom, že bakalářská práce je promyšleně koncipována a dobře napsaná. Barbora Blahnová se výborně orientuje v Drdově díle i v sekundární literatuře, citáty jsou vhodně zvoleny, argumentace je logická a přesvědčivá. Práce splňuje kritéria na

bakalářské práce. Jako oponent navrhuji známku „výborně“ nebo „velmi dobře“, podle průběhu obhajoby.

20.5. 2017

Jiří Holý